

ФОАНДЕ

п е п т р 8

ЖИЛІТІ, КІНІМЪ ИЛИ ЛІТЕРАТОРЪ.

№ 34.

СЪМЕБЪТЬ, 50. АВГУСТЪ.

1852.

І С Т О Р I І Л Е

Домнілор Църеі Ромънешті
скріце de

KONSTANTIN КЪПІТАНЪ.

(Брмаре.)

Domnіea Mixnії Bodъ, л. 7016.

Mixnea Bodъ фечор Драчій Арташ. — Карапан-
лій ват пре Baizit ал doilea шіл прінд віш. —
Bordan Bodъ чере сора Краївлі Лешескъ ші нв
о дь. — Ivan Knez ал Москалілор. — De кънд се
німекі Моксалій жипъраді.

Давъ тоартеа Radвлі Bodъ, ера пріче житре
воіарі, пептрѣ Domnѣ пре чіне ар піне, жпсъ жп
чя давъ вріть аѣ ръдікат къ воіа тутэрор пре
Mixnea фечорзі Драчій Арташа den Мънешті.
Кареле лвънд пітере ла тъпъ, твліе ръвтъці аѣ
фъкът, воіарі жі отора, жі твичеа, аввійле ле
лжа, къ жиіпъеаселе, къ феателе лор се квіка,
дъждій твліе пінна асвира църы; кът пептънд
свфері с'аѣ ръдікат о сеамъ de воіарі, къ Бапвл
Барввл Краївескъ, ші къ фрадій лві, ші къ алт
піам ал лві, ші аѣ прівеціт жп царра Тврчеаскъ,
каре фъкънд жалвъ ла Імператрѣ de ръвтъціле
че ле фъчеа Mixnea Bodъ, 'л аѣ Mazilіt, ші аѣ
піс жп локвл лві пре Vlad Bodъ, фрателе Radv-
лій Bodъ. Iap Mixnea Bodъ піпъ а съ тағзілі,
дакъ прівеціръ воіарі, аѣ тріміс de ле аѣ пръдат
касле, ші ле аѣ сферъмат піпъ жп пішъліт, ші
пі пітма каселе, чі ші вісерічіле, ші тъпъстіріле
лор, ші слвціле, ші Егтменії, ера слвтіді de дын-
сва ші къзпіці.

Жп зімелі ачесті Domnѣ, ал doilea Baizit
Імпърат, аѣ тріміс оасте ла Карапаніеа, къ ці-
перісъ Херсі Орлі, кареле авънд ръзвоій, 'л аѣ
прінсі Карапанлій віш. Ші фъкъндсе паче жп-
тре дыншій 'л аѣ словозіт. Ші iap житре ачесте
времі с'аѣ фъкът маре квтремтвр, кът ла Царіград

аѣ къзет үеамірѣ, вісерічі, касе, de аѣ оторът
твлій оамені.

Bordan Bodъ den Moldova, черънд de твліе
опі de ла Краіл Лешескъ, съїdea пре Елісавета
корса съї фіе Doamпъ, ші певрънд твіма феаті
ші фата, пептрѣ къ азсісе къ есте грозав, ші орв
de zn окій, iap Bordan Bodъ, аѣ стръпсъ оастеа
църрій Moldovій, ші жптрънд жп царра Лешескъ,
таре прадъ, ші твліе пагазъ аѣ фъкът ажквпгънд
піпъ ла Ліов. Краіл жпкъ стръпгънд'ші оастеа,
аѣ тріміс пре Каменескі de аѣ пръдат Moldova
жемътате. Дечі Краіл Іонгреск аѣ жптрат ла
тіжлокъ лор de іаѣ жппъкат.

Житрѣ ачесте времі, ші твіма лві Bordan
Bodъ, Doamna лві Штефан Bodъ, фата Radвлі
Bodъ, den царра Румъніеаскъ, деңгээ ачать лві
с'аѣ петрекват.

Давъ Ivan тареле Knez ал Москалілор аѣ стъ-
тат стъпън фіссъ Васіліе Івановіч, кареле аѣ фост
піскът den Греакъ апъме Софіеа, фата Томії
Палеологъ Деспотъ de ла Moreea (адекъ Пелопонескій). Ачеста къ пітере таре аѣ лвіт чета-
теа Столопска, каре о стъпън Леаші, Леат-
феанії, ші къ твліе ръзвозе аѣ лвіт'ші Kazanъ
кареа есте жпппъръдія Тврчеаскъ, ші нен тралте
локврі аѣ лвіт'ші стъпъніреа лві. Апої възпъ-
дсе къ есте къ порок, аѣ жпченгт'а съ піті Ім-
перат; ші de атвпчі жпкоаче тоці стъпъній Мос-
квлі съ пітмек жпппъраді. Iap таї піште съ
пітмеа Knez (адекъ Двкі), че съ кіамъ ръзв-
нешіе Domnѣ, прекът вециній лві: Леаші, Се-
дуї, ші алдії, кът Nemдїї, Францезії ші алт-
літві, тоці піпъ аквт жп пітмек Двкі Моско-
вічі, iap нв Імператор, прекът ел се пітештє.

Domnіea лві Vlad Bodъ че л тъпър л. 7018.

Vlad Bodъ віне Domnѣ. — Фаџе Mixnea Bodъ ла
Apdeal. — Іакшъч отоаръ пре Mixnea Bodъ. —

Краивештій він къ Търчі ші прінде пре Vlad Bodь ші" і тае. — Персій бат пре Търчі ла Караманіеа. — Baizit бате пре фіесъ Селім. — Къркът чере жицъръдіа de ла татьсьб Baizit. — Baiazit de пекое дъ жицъръдіа ля Селім. — Ахмат віне къ оасте ла фратесъ Селім. — Селім къ фіклешшт прінде пре фратесъ Ахмат ші дъ отоаръ. — Селім отоаръ пре фратесъ Къркът.

Девъ че аѣ тазъліт Търчі пре Mixnea Bodь, пептръ ръвътъціле ля челе кътніліте, фінд коіарій ла Пояръ кът с'аѣ zic маї със, ле аѣ dat Domnъ пре Vlad Bodь: фрателіе Padвлі Bodь, кареле трекънд къ ошті Dевъреа, аѣ dat o сеамъ de оамені ля Neagoe вътафъл de въпъторі, кареле оамені ля Барбъл Краивескъл фечоръл Пърера пенот ля Барбъл Краивескъл фечоръл Първъл; іар аша дъ пътна къ есте фечор de Domnъ. Ші шеарсе ла тъпъстіреа Котмеана, unde ера фечоръл Mixnii Bodь Мірчеа, ші ловіндъл фъръ веасте поантіа, аѣ скънат пътні ел къ о слагъ а ля Стойкан пре о Фереастръ, іар оштіле с'аѣ ръсіпіт. Дечі Мірчеа фінд ла татьсьб, ші спіндълі патіма, с'аѣ ръдікат ші аѣ фір'л дъ царра Болграесъ. Іар Vlad Bodь аѣ шъзэт дъ скавен, ші вінд царра і с'аѣ жікінат, ші съ въкъра, кът тъпътіе Dевънезеэ de Mixnea Bodь чел кътніт. Чі нв тълътъ вреамъ аѣ трекът, ші аѣ веніт Mixnea Bodь, къ оасте de ла Болгърі, ші с'аѣ вътні къ Vlad Bodь: чі с'аѣ жіторсъ ръшънат ла Сівії. Аколо жицъпълъндесе вп вітегаз, om de aї Vladвлі Bodь, anвтme Dевътіе Іакшъч, жицъпълъндесе къ Mixnea Bodь, жицъро влічоаръ, стръмтъ, ші жицънекатъ, кареа есе десне вісеріка чеа таре съсеасъкъ, аѣ скос шпага ші "л аѣ жицъгіат. Дечі Іакшъч, с'аѣ світ дъ търбл чел джайл, ші пре Фереастръ стріга, съ штіе tot отъл къ аѣ отоаръ пре Mixnea Bodь, ear вп слажітор de aї Mixnii Bodь къ о пшкъ гінтгітъ, "л аѣ дівгітъ ші лаї ло-віт дъ кап, ші аша саѣ сферштъ ші Dевътіе Іакшъч.

Дъ зімле ачеліа, ші Bordan кареле с'аѣ zic маї със, къ лвасе пре сора Padвлі Bodь, ші а ачестві Влад Bodь, фъръ леаце шіл афврісісе Niophon Патріархъл, ера таре коіар ла кътнітъ Влад Bodь ші ацъда пре Domnъ къ тъніе асв-пра Краивештійор, зікънд къ Neagoe есте фечор de Domnъ, шіл вор скоате den Domnie. Чі Vlad Bodь стръпгънд пре Краивештій, ле аѣ dat леаце съ жире къ нв есте фечор de Domnъ Neagoe; ші пепвтънд жири съї таіе насл, саѣ съї скоацъ окій дівпъ жицънапреа ля Bordan. Дентр'ачаста вінд скандела жицъро дъпшъї, с'аѣ скълат ачей Бойарі, ші с'аѣ дес ла Паша de с'аѣ жългіт de

Vlad Bodь. Паша аѣ веніт къ оасте; Vlad Bodь джокъ с'аѣ гътіт de ръзвоі, ші с'аѣ вътні ла Въ-кърештій den жос de Бвкърештій, ші вътніндъл "л аѣ ші прінде вії, ші іаѣ тъті Паша капъл свят вп пър дъ Бвкърештій. Тръпъл ля "л аѣ дес ла тъпъстіреа фръшіпесъ ла Deal, de "л аѣ жицънапат лъпгъ фратесъ Padвлі Bodь, domnind anі 2. Ші дъ локъл ля "л аѣ пв пре Neagoe Вътафъл de Въ-пъторі, кареле алдоілеса Бъсъравъ съ пшеште.

(Ва 8рта.)

DIN DRЕНТВЛ ПРОПРІЕТЪЦІЙ. DE TIЕРС.

Трад. de Теодор Кодрепеск в іп апії 1850.

Деспре Прескіпци.

Жицъльчівпеа есте кътіе одатъ оріціпеа пропрієтъцій, тръдареа дъ кврсъ de къці ва апі, свѣл лециврі регулате, дѣ дъ карактеръл респектабілъ ші сfiндіт ал пропрієтъцій жицемеіатъ пе тъпкъ.

Альтгреа къ оамені че къштігъ автвріле лор пріп тъпкъ, къдї ва інші въспреазъ автвріле лор пріп жицъльчівпеа с'аѣ пріп сілпічіе, ші ачест атептат ар фі доаръ вп тітлъ дъ проптіа тътврора, дъ проптіа ачелора че аѣ тъпчіт ва ші дъ проптіа ачелора че нв аѣ тъпчіт! О аша жижеіере нв ар фі de сферіт. Чеї de фікът оаре дъ касвъ ачеста? Mai ввпе лециврі, маї аспре, ші маї віне ківсвіе спре ace deосълі джітре ачей акърора стъпніре се траце дінтр'о тъпкъ ші джітре ачей а кърор стъпніре аре de оріціпъ о въспрапе. Тръвве оаре ка съ се хотъріасъ de a нв се маї сfiнді пропріетата, de a нв о маї протсце, de a нв о маї жицъші; пептръ къ ea есте кътіе одатъ сfiпвсъ сілпічілор? Ші віеада отъл джокъ есте адеце атепніцать, ба джокъ ші вътъматъ: апої тревзі ва оаре ка съ се джітвдіасъ оторзъ пептръ къ нв се поате tot deаизна жицедека?

De ввпъ самъ къ дъ богъдіреа ачествіа саѣ ачелвіа, дъ кастеліле саѣ тошилі сале, се аскънді поате о жицъльчівпе веке, къпоскътъ саѣ пштні препвсъ, девъ кът дъ тіжлокъл ачестор къштій десфътате а ле Italiai саѣ а ле Spaini, афъ ічі ші колеа о крвче пе каре локътіорі о жицъпсеръ спре спълареа впві грозав отор. Дъ адевър астай жицътъторів, ші вредник de о енергіцъ жицънапре; джесъ оареі къ дрепт къ дъ фрътваселе ачесте къштій ші дъ локъніділе челор че ле кълтівеск, еї съ нв въдѣ de кътъ вчігаші, ші къ in філвійле Квадалквір, Волгърі, че кврг къ атъга градіе, еї съ нв въдѣ de кътъ валврі de съпце?

Вої ворвіді de квашіда ачеа де жокй че се пішеште Бурсъ, зnde се формезъ ші се піміческ аша de гравъ, дпсь нз пріп твпкъ, авері колосале. Къте одатъ є кіар аша, дпсь ачеа че се івеск пштai спре а се ретраце преа рапе орі dккъ кз сіне которі. Ачеа че ай кьштігат дптр'o zi, din тьтпларе, ей тъл пердз de aceminea, ші пептр' ачеа че нз фак din поліделе (ефектеле) пшвліче тпкъ котерд серіос ші леційт, о твпкъ дп тоатъ віеаца лор, Фортна, крдъ дп капрішле ей, ді дпнадъ пе тпкъ тінгт, спре ай льса съ рекадъ апои din тоатъ дпнадъінеа дп каре ea ді дссьсе дп віклепеле ей враде. Сінгра квестіе есте de a се шті дақъ поате съ фіе дп локз ачеста аша de дф'мат тпкъ котерд лецітім, къріеа соціетатеа ді дпвоеніе de аші deda чінєва остеңеала ші тімпіл сей. Дпсь оаре дптрз аста поате съ айъ чінєва вре о дпндояль серіօасъ? Нз тревве оаре ка гвєрнітътвя се дппряттвя кънд тарцінеа дърілор арвкate ді ацівсь? Нз тревве оаре ка пріп дппряттвя се се арвчє пе вітторіме давіле че вор адвчє фолос юаръші дп вітторів, ші пе каре тімпіл de фадъ нз ле поате квпрінд? Нз тревве оаре ка дптінеле дптрепріндеі теніте а скімба фада пштіптулі ші каре черд капіталу дпсемпштоаре, съ се дппарть дп пшрд тічі че се пштеск акції, ші съ се філеспіаскъ асфел тоці капіталішті? Нз тревве оаре ка ачесте пшрд дпнірдіте але дппряттврілор саі але тарілор дптрепріндеі съ се віндъ ші съ се квтпере дптр'віл търгъ пшвлік, ка ші орі каре альт тар-фъ? Нз'ї оаре de неапърат ка спекълаторії спіонінд варіаціїле пефіршіте ачестор валоре съ алердє спре а ле квтпра, кънд еле скад ші а ле рьдика асфел din dickpedітвя лор? Варіаціїле ачестеа спореск дп тімпірі греле ші провоакъ ціокврі дп токта ка ші гръз, продвкт аша de респектабіл че ацівсь дп тімп de ліпсъ обіектвя зупор спекълатії пефіратіч. Центрз ачеаста нз квтва оаре ай воі съ ізгопешті котердзя de гръзе? Нз фачі даръ піч о осевіре дптре ачела че фаче тпкъ котерд серіос, фолосіторів ші пепрекврмат, ші дптре ачела че нз се dedъ de кътв зпві ціокврі трекъторів? Нз фачі даръ піч о осевіре дптре Банкерз чел таре, че контрізвеште а дптіміа кредітвя тпкъ Стат, ші дптре спекълаторз de рьндз че чере de ла порок о дплавдіре de кътва зіле? Нз'ї оаре тот аша ші из тоате фелібріле de индустріе ші de котерд? Че ай зіче de macca ачеасть de вогъдіе тішкътоаре че се канътъ дъ-

сунд ада, лъпа, вітвакъ, тътаса, фаврікънд ма-шине, аконерind тареа кз васе, тергънд съ кавте сувъ о альт еміссферъ продвктеле че се вор вінде дптр'a поастръ? Дпнедека-віе ка кътаре котердант дпнадълент съ нз калквlezъ ачееа че шіпшіеа реколтелор дп Indiea саі Амеріка, ачееа че ресвелья квтървя попор кз тпкъ кътаре альт, вор пштіа продвчте скімбърі дп предвріл e Европеї, ші съ нз къштіце саі съ нз пеардъ сувъ дпсътпштоаре din калквлеіле ачестеа фъкте асвпра захар-рвлі, вітвакъві саі а тътьсеї? Ачеастаї о неапъратъ kondіcіe a котердзяї, ші опініа пшвлікъ, обсервънд дп тоате зілеле пе ачела че опереазъ асфелії, ші ді дѣ саі ді ретраце пштіріле сале челе предвіасе, каре кз тімп світ прічина адевъратъ а авері твlt таі твlt de кътв порокъ, ші каре се пштеште стімъ, консідераціе, кредіт.

Се ворвіеште decpre пштъп, de зсрпадіїле кв ажаторізл кърова ел ай ацівс саі тшпіле ачелора, че тъл стъпълеск! Ді преа адевърат къ ла дпчептвя а орі ші че соціетате сілпічіеа аре таі таре парте de кътв дрептатеа. Оаменії ай сім-дпштілтвя дрептвялі ші ал пефрептвялі нз преа дісвъліт; ей тъвъръск асвпра пштъптулі, тъл кв-рінд, се чеартъ кв сілпічіе, ші пшпъ ла статор-пічіреа леціврілор дпнадълент ші дрепт, се трьдъ таі твlt саі таі пшпін регллат, ачееа че ей ай къштігат дптр'зіл modъ фоарте перегват. Кз тімпіл, кв пропшіреа торавврілор ші а штіпшілор, лецілациеа се перфекшонеазъ, пропріетатеа се лъшгреште пріп о трьдаре лецітім ші він-дпоръндітвя. Оаре венітаж вре о датъ дп тінтеа вре зпві софіст din Poma чеа веke съ тъгъдзіаскъ, сувъ репвлікъ саі сувъ дптердіе, дп тіжлонз дісватірілор іскате асвпра леціврі аграріе, къ пш-тпштвя Roman с'ар кввіл лецівіт ачелора чел стъ-пшпълеск, пептрз къ дп оріціпъ ел ай фост предврі ходії, адевърат орі фалс, ал соділор лві Romзлвз? Чине штіе de кътв пеацівпсврі ай фост театр пш-тпштвя че с'ай къштігат къ чеа таі таре леціті-тітате? Сынгра оаре ръсппзпшторі decpre ачееа че фъквръ, кв кътва веќврі дп үртъ, дітторії тпві пропріетъді че с'ай къпштат регллат de ла стъпълз ей, пшпінді ачееа че ел ай червт пе діпсса? Нз се поате тъчъді de віпъ сашъ дрептвя скімбълі, къчі ачеа че контестеазъ про-пріетатеа, че воеск а супріма moneda, пропш дпсь къ се поате скімба тпкъ лвкв de adрептвя пе зпві алтв. Еж амв кресткъ бї, тв ай квлтіват

пътнитвъл: ей ъщ даш о оае пе о кътиме de гръш: ми сеpare къ пимикъ пз есте маи лецивът. Ам агониціт дн комерц о съме де къниталвр тишкътоаре, дн ле даш пе о тошие; тошиеа аста de сиғр къ есте а mea, днпъ о асе mine трансакціе. Ей вине, дн чинч зечи de ани, тогъ пътнитвъл вине днпине дърп ай трекват асфелъ дн тънь дн тънь. Дечи дн де ацивъс чинчън de ани дн скитвр, съв о лецисладие днпълеантъ, пентръ ка проприетатеа днпреагъ а вине дърп, de ши ар фи автдрепт орінъ челе маи грозаве хоци, съ се фи къръдит ши лецимат прип тръдараа къ кондіціи еквітавіле.

Аша; даръ оаре, маи зик вине, ачела че ай тръдат пътнаа ел съ тръдеа, дакъ пз'и ера лецивътъл стъпън? Ел ай всрнат, ел ай тръдат възбропадіяа, ши пимикъ алъ.

Ресипвъса ма ачеастъ обіектіе есте дн тимитеа сънтоасъ а пацілор, каре къ тоателе ай днпъдіт прескінціеа. Еле ай къпоскът виніверсал-чеште къ дакъ вине оаре каре лвкв ай пътнът фінда фърт пріхънре, дн кърсъл вине пътнър de ани дн тъніле вине феде, тревве ка маи ла зрътъ съ фіе а лв. Дакъ есте пріхънре, съв мі рекламаціи дн оаре каре епохе дн партеа лецивътвъл поссор (ачеа че ціврісконсулїи пътніе днптрервъреа прескінціе), соціетатаа deskide зрекеа цівдекъ ши хотърънте. Днес дакъ дн кърс de треізечи de ани ай зратът тъчере, соціетатаа ай статорнічіт, прип къвінте тот аша de пътерпіче ка ши ачела че о ай фъкът съ рекюаскъ дрептвъл проприетъдіт дн сине днпсній, къ обіектвъл стъпъніг съ фіе къ десъвършіре къштігат стъпънлвъл. Еа о ай фъкът, пентръ къ лвога стъпънре есте о пресвѣтіе а твиче, пентръ къ пимикъ пз ар фі статорнік, дакъ пз с'ар пзне вине термін тълчевірлор асвира тімизълвъл трекват, пентръ къ пічі о трансакціе пз ар фі къ пстіпдъ, пічі вине скімв п'ар пътнаа съ се факъ дакъ п'ар фі къштігат de кътъ днпъ вине тімиз оаре каре, ачела че діне вине обіектъл діне не дрептвъл, мі поате ал ши тръда. Днпівнештеді че ар фі статва соціетъді, че кътърътвър ар фі сиғръ, ши de фъкът, дакъ с'ар пътнаа ресві пътнъ дн ай доиспрезечелеа кътъ ши ай треіспрежечелеа венъ, ши ай деспіта о тошие, доведінд къ вине сеініор (Domn) о ай ръпіто de ла

васалъл сеъ, ши ай dato вине фаворіт съв вине din оаменій лві de арме каре о вінду вине теми врз ал конфідіціеі de пегвітторі каре ши ачеста о ай тръдат днпсній de а тънъ вине пз штіл къріеа спіцъ de поссори маи тълат орі маи пзім респек-табіль! Тревве пътніе de кътъ ка съ фіе вине тер-мін статорнік віnde ачеса че есте, прип аста пътні-ка че есте, тревве съ фіе декларат de лецитім ши сокотіт de вине, фъръ de каре ведеџі че процес с'ар іска пе тоатъ свірафаца глобвлвъ!

De есеппл, дн Італія, Італіаній ар зіче поссорілор de тоши: Mi се pare, къ воі въ трацеа din вароній церташ, маи къ тоції Цівеліній реком-пенсації къ автгаріле лватае de ла Целфі. Ши къар ши воі, с'ар зіче Італіанілор-Целфі, ай фост de вине самъ солдаці ай лві Карол чел Маре, реком-пенсації къ тошилле Ломбарділор пе каре ши аче-стіа лі лвасъ de ла Романі, каре лі днпърдісъ днптре колоністій еміграції пентръ каре поетвъ Вір-ціліе ай фъкът тъпгвіреа аша de пътніле ачестаа пе каре Кроаділ лі діснітъ астъзі de ла domnії міланеzi, пз есте а серіманвлвъл Мелівъл че дн-кънд търта са дн есіл, ръвшеште лві Тітір дн-челе лві рапаос ши днпемъпъріле пе каре вине зъв і ле ай фъкът?

(Ва зрта.)

СЕНТЕНДЕ.

Адевъръл пре аріліле темивлвъл пірчеде, днпівнештеді; ши фъкліа лві, че ресфіръ внереле ръ-течірі, арде пре тоції пегіюй, карі бреск лвтіна, ши карі днпкметъ а се аиропіа на се о стінг.

Пре пътніт tote се скімвъ, креск се кок, се префак, днпівнештеді, кад ши се реноеск світ алте форме.

Дн върват кіемат спре а реформа о пъчівніе треввіе се фіе дрепт, на се днпсфле днпредіндаре, треввіе се айвъ талент, мінте, къ каре се днпів-плече, штіенду къ каре се лвтіне, ши днлчеді, дн пвртаре, ка се аиропіе лвогъ овалът інтереселе маи тълтора ши се днпаче патімеле.